

den ærede 4de Landsstingsmand for 1ste Kred (Madvig) i saa Henseende har bemærket; jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at jeg i al den Tid, jeg har haft Velighed til at deeltage i offentlige Forhandlinger, altid har mødt og meget ofte har lidt under det Betimeligheds-hensyn, der sthyder ud i en fjern og taaget Fremtid, hvad man principielt ikke troer at kunne med Nytte stride imod, til at jeg skulde være tilbøjelig til at høre mig derfor. Men jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at Alt, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand vil støtte sit „fortiden“, falder sammen ved Betragtningen af denne Lov; thi Loven gaar ikke ud paa at forbeholde Menigheden en kirkelig Disciplin, at overlade dette til Menigheden, men gaar kun ud paa, at Præsten, som den ærede Ordfører ubeførligt har udvillet, skal høre Stemmer fra Menigheden; den gaar ikke ud paa at overlade Menigheden Ret til at vælge sin Præst, men den gaar kun ud paa at give en Ret til at faae et lille Ord, være sig nu et fra eller et tilraadende, indbragt i Valghandlingen; og altsaa have alle de Betænkeligheder, hvorpaa han støttede sit: „fortiden“, i allerhøjeste Grad faaet deres Virkning i selve Loven. Naar man nu modsætter sig dette ringe Skridt, saa paadrager man sig unægtelig den Formodning, at det er en Ting, som man i og for sig finder forkastelig. Jeg kan ikke lade være at citere et Ord af Luther, som jo maa være en god Autoritet; det er paa Tydsk og kan ikke godt oversættes og det lyder saaledes:

„Es ist kein Pfäschchen so klein,
Es stecht ja ein Päpstelein darein.“

Det er Noget, jeg i høi Grad har fundet har stadfæstet sig ved den Behandling, her er foregaaet. Nu vil jeg ingenlunde beskrive ærede Medlemmers Ret til at vedkjende sig hierarchiske, ja om det skulde være selv papistiske Anskuelser; men jeg vil reservere mig Ret til at protestere imod, at de tillige skulde gjælde for Menighedslivet. Jeg finder dem ikke stemmende med protestantiske Begreber, idetmindste saavidt jeg har opfattet det Standpunkt, hvorpaa i det Hele den lutherste Kirke staar, med Hensyn til den geistlige Ordination ligeover for Menigheden, og med Begrebet om det almin-

delige Præsteembede osv. osv., hvilket Altsammen den ærede Taler kjender bedre end jeg, og heller ikke stemmende med den Frihed, der skal herske i en fri constitutionel Stat, ogsaa i kirkelig Henseende. Derfor vil jeg blot gjøre opmærksom paa, at hvis det skulde lykkes at give en saadan høist hierarchisk Anskuelse tillige Udseende af at være fremkommen i folkelig Interesse og for Folkets Skyld, saa vilde jeg kalde det et Mesterstykke af Taktik.

N. Hansen: Jeg kan ikke nægte, at det for mig seer noget besynderligt ud at see en stor Mængde Jurister tage sig saa varmt af denne Sag for at skaffe Guds Ord Raaderum i Menigheden. Jeg troer ikke, at de have dette nødvendigt, da dette jo er en Sag, som angaar Vor Herre; han vil nok sørge for, at hans Aand kan faae Raaderum i Menneskenes Hjerter. Forøvrigt skal jeg indrømme, at der jo ikke kan være Noget iveien for, at der disputeres derom. Efter Lovforslagets § 15 skal det være Menighedsraadenes Hovedformaal at arbejde for, at den kristelige Sjærlighedsaand kan faae Raaderum i Menigheden. Sa, det vil jo komme an paa, hvorledes Sammensætningen bliver. Kommer Menighedsraadet til at bestaae af Medlemmer, der ere Christne i aandelig Forstand, vil det jo nok kunne faae nogen Betydning, i saa Henseende, skjøndt disse Medlemmer ikke behøve en saadan Ansættelse; de have deres Ansættelse fra Vor Herre, hvorefter de skulle rette sig, og de behøve virkelig ingen borgerlig Ansættelse. Kommer Menighedsraadet derimod til at bestaae af Vantro, hvorledes skal da et saadant vantro Menighedsraad i Forbindelse med en maaste vantro Præst kunne skaffe Guds Ord Raaderum i Menigheden? Det vilde jo være forunderligt, ja næsten latterligt at tænke sig. Jeg kan ikke forstaae det og jeg lever mig heller ikke derom; thi jeg kan tage mig den Sag meget let, da jeg veed, hvad Vor Herre har befaleet mig, og hvilken Aand jeg skal hrives af. Skjøndt jeg nu veed, at den, som staar, skal see vel til, at han ikke falder, og skjøndt jeg ikke skal hebreide noget Menneske Noget, da jeg har nok at hebreide mig selv, kan jeg dog ikke nægte, at det er forunderligt at høre saamange Jurister tage sig med saa stor